

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

ATHANASIOS RANTOS

28 päivänä huhtikuuta 2022¹

Asia C-585/20

BFF Finance Iberia SAU

vastaan

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

(Ennakkoratkaisupyyntö – Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid
(Valladolidin maakunnallinen hallintotuomioistuin nro 2, Espanja))

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2011/7/EU – Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen – Perintäyhtiö perii useilta yrityksiltä hankittuja saatavia viranomaiselta – 6 artikla – Korvauksena perintäkuluista maksettava 40 euron kiinteä summa – 4 artikla – Maksuaika silloin, kun tavaroiden tai palvelujen vaatimustenmukaisuuden varmistamismenettelystä on säädetty laissa tai määrätty sopimuksessa – 2 artiklan 8 alakohta – Erääntyneen määrän käsite – Arvonlisäveron sisällyttäminen viivästyskorkojen laskentaperusteeseen

Johdanto

1. Nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta annetun direktiivin 2011/7/EU² tiettyjen säännösten tulkintaa. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin, ja sen tavoitteena on varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä.³

2. Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat BFF Finance Iberia SAU (jäljempänä BFF) ja Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (Kastilia ja Leónin itsehallintoalueen terveysviranomainen) (jäljempänä alueviranomainen) ja jossa on kyse BFF:n tältä viranomaiselta perimistä erääntyneitä määriä vastaavista saatavista, jotka kyseisen viranomaisen on maksettava vastikkeena 21 yhtiön sille toimittamista tavaroista ja suorittamista palveluista.

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, annettu 16.2.2011 (EUVL 2011, L 48, s. 1). Tällä direktiivillä on kumottu 16.3.2013 lukien ja korvattu kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29.6.2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/35/EY (EYVL 2000, L 200, s. 35).

³ Ks. direktiivin 2011/7 1 artiklan 1 ja 2 kohta.

3. Kansallisen tuomioistuimen esittämässä ennakkoratkaisukysymyksissä pyydetään unionin tuomioistuinta tarkastelemaan seuraavia säännöksiä:

- direktiivin 2011/7 6 artikla ja erityisesti korvauksena perintäkuluista maksettavan 40 euron suuruisen kiinteän summan kumuloituvuus silloin, kun saatavat, joiden perimistä vaaditaan yhteisesti yhdeltä viranomaiselta, johtuvat useista laskuista, joita kyseinen viranomainen ei ole maksanut eräpäivänä eri yrityksille, jotka ovat tällä välin siirtäneet nämä saatavat niiden maksamista vaativalle yhtiölle⁴
- kyseisen direktiivin 4 artikla ja erityisesti lakisääteisen viivästyskoron maksamiselle asetetun määräajan soveltamisedellytykset yritysten ja viranomaisten välisissä kaupallisissa toimissa,⁵ ja
- mainitun direktiivin 2 artiklan 8 alakohta, joka koskee erääntyneen määrän käsitettä ja erityisesti sitä, sisällytetäänkö erääntymisajankohtana maksamatta jääneisiin laskuihin sisältyvä arvonnlisävero lakisääteisten viivästyskorokojen laskentaperusteeseen.⁶

Pääasia, ennakkoratkaisukysymykset ja asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

4. BFF, joka on Espanjan oikeuden mukaan perustettu yhtiö ja harjoittaa liiketoimintaa saatavien perinnän alalla, hankki 21 yhtiöltä maksamatta jääneisiin laskuihin liittyviä saatavia, jotka johtuivat kyseisten yhtiöiden vuosina 2014–2017 alueviranomaisen alaisille lääkärikeskuksille toimittamista tavaroista ja suorittamista palveluista.

5. BFF vaati 31.5.2019 tätä alueviranomaista maksamaan summat, jotka vastaavat pääomaa viivästyskorkoineen, sekä 40 euron suuruisen korvauksen kustakin maksamatta olevasta laskusta aiheutuneina perintäkuluina kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29.12.2004 annetun lain nro 3/2004 (Ley 3/2004, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales)⁷ 8 §:n mukaisesti.

6. Koska mainittu alueviranomainen ei hyväksynyt kyseistä vaatimusta, BFF nosti kanteen Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolidissa (Valladolidin maakunnallinen hallintotuomioistuin nro 2, Espanja), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, ja vaati, että alueviranomainen veloitetaan maksamaan sille seuraavat summat: 51 610,67 euroa pääomana viivästyskorkoineen; 40 euroa perintäkuluina kustakin maksamatta olevasta laskusta; 43 626,76 euroa lakisääteisinä korkoina; viivästyskorolle lain mukaan kertyneeseen korkoon perustuvan määrän sekä oikeudenkäyntikulut.

⁴ Unionin tuomioistuin on tulkinnut direktiivin 2011/7 6 artiklaa 16.2.2017 antamassaan tuomiossa IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121, jäljempänä tuomio IOS Finance), 1.6.2017 antamassaan tuomiossa Zarski (C-330/16, EU:C:2017:418, jäljempänä tuomio Zarski), 13.9.2018 antamassaan tuomiossa Česká pojišťovna (C-287/17, EU:C:2018:707, jäljempänä tuomio Česká pojišťovna) ja 9.7.2020 antamassaan tuomiossa RL (Maksuviivästysten torjumista koskeva direktiivi) (C-199/19, EU:C:2020:548, jäljempänä tuomio RL) sekä 11.4.2019 antamassaan määräyksessä Gambietz (C-131/18, EU:C:2019:306). Unionin tuomioistuin on tulkinnut myös direktiivin 2000/35 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, joka on asiasisällöltään korvattu direktiivin 2011/7 6 artiklan 3 kohdalla, 3.4.2008 antamassaan tuomiossa 01051 Telecom (C-306/06, EU:C:2008:187) ja 15.12.2016 antamassaan tuomiossa Nemeč (C-256/15, EU:C:2016:954, jäljempänä tuomio Nemeč). Direktiivin 2011/7 6 artiklasta on esitetty ennakkoratkaisupyyntö vireillä olevassa asiassa C-370/21, DOMUS-SOFTWARE-AG v. Marc Braschoß Immobilien GmbH.

⁵ Unionin tuomioistuin on tulkinnut direktiivin 2011/7 4 artiklaa tuomiossa IOS Finance ja 28.1.2020 annetussa tuomiossa komissio v. Italia (Maksuviivästysten torjumista koskeva direktiivi) (C-122/18, EU:C:2020:41, jäljempänä tuomio komissio v. Italia).

⁶ Unionin tuomioistuin on tulkinnut direktiivin 2011/7 2 artiklan tiettyjä muita kohtia tuomiossa Zarski, tuomiossa komissio v. Italia ja tuomiossa RL, 18.11.2020 antamassaan tuomiossa Techbau (C-299/19, EU:C:2020:937) sekä 13.1.2011 antamassaan tuomiossa New Media Development & Hotel Services (C-327/20, EU:C:2022:23).

⁷ BOE nro 314, 30.12.2004, s. 42334 (jäljempänä laki nro 3/2004).

7. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma tiettyjen näiden määrien laskemista koskevien direktiivin 2011/7 säännösten tulkinnasta ja sen Espanjan lainsäädännön, jolla kyseiset säännökset on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhteensopivuudesta näiden säännösten kanssa.

8. Se pohtii ensinnäkin, miten direktiivin 2011/7 6 artiklaa, joka koskee korvauksena perintäkuluista maksettavaa 40 euron kiinteää summaa, tulkitaan silloin, kun on esitetty yhteisesti vaatimus useista saatavista, joihin sisältyy useita erääntymisajankohtana maksamatta jääneitä laskuja. Se täsmentää, että kansallinen oikeuskäytäntö ei ole yhdenmukainen sen osalta, onko tämä kiinteä summa laskettava laskua vai vaatimusta kohti.

9. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii seuraavaksi sitä, onko kansallisen oikeuden säännös, jossa säädetään kaikissa tapauksissa ja kaikkia sopimuksia koskeva 60 päivän maksuaika siten, että hyväksymiselle varataan ensin 30 päivää ja maksamiselle toiset 30 päivää, direktiivin 2011/7 mukainen, vaikka tästä 60 päivän maksuajasta ei olisi nimenomaisesti määrätty sopimuksessa tai se ei olisi perusteltu sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi.

10. Lopuksi sama tuomioistuin katsoo, että kun otetaan huomioon kansallisten tuomioistuinten tekemät erilaiset tulkinnat, on tarpeen selvittää, voidaanko direktiivin 2011/7 2 artiklan perusteella viivästyskorkojen laskentaperusteeseen sisällyttää suoritetusta palvelusta maksettavan arvonlisäveron määrä, joka sisältyy laskuun, vai edellytetäänkö siinä, että tältä osin tehdään ero sen ajankohdan mukaan, jolloin viranomaisen sopimuskumppani maksaa kyseisen määrän valtiolle.

11. Tässä tilanteessa Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”Kun huomioon otetaan [direktiivin 2011/7] 4 artiklan 1 kohta, 6 artikla sekä 7 artiklan 2 ja 3 kohta,

- 1) onko direktiivin 6 artiklaa tulkittava siten, että 40 euroa on joka tapauksessa maksettava kustakin laskusta, jos velkoja on yksilöinyt laskut hallinnollisessa menettelyssä ja hallintotuomioistuimissa esittämässään vaatimuksissa, vai onko 40 euroa maksettava joka tapauksessa laskua kohti, vaikka asiassa olisi esitetty yhteisiä ja yleisiä vaatimuksia?
- 2) Miten on tulkittava [lain nro 9/2017⁸] 198 §:n 4 momenttia, jossa säädetään kaikissa tapauksissa ja kaikkia sopimuksia koskeva 60 päivän maksuaika siten, että hyväksymiselle varataan ensin 30 päivää ja toiset 30 päivää varataan maksamiselle, kun [otetaan huomioon] direktiivin [2011/7] johdanto-osan 23 [perustelukappale] – –?
- 3) Miten on tulkittava direktiivin 2 artiklaa? Voidaanko direktiivin tulkinnan perusteella katsoa, että direktiivin mukaiseen viivästyskorkojen laskentaperusteeseen sisältyy arvonlisävero, joka maksetaan suoritetusta palvelusta ja jonka määrä sisältyy laskuun? Vai onko tarpeen tehdä ero sen mukaan, minä ajankohtana sopimuskumppani suorittaa veron maksun veroviranomaisille, ja määrittää tämä ajankohta?”

⁸ Julkisista hankinnoista ja 26.2.2014 annettujen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2014/23/EU ja 2014/24/EU saattamisesta osaksi Espanjan oikeusjärjestystä 8.11.2017 annettu laki nro 9/2017 (Ley 9/2017, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014) (BOE nro 272, 9.11.2017, s. 107714).

12. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet alueviranomaisen, Espanjan hallitus ja Euroopan komissio, jotka ovat myös vastanneet unionin tuomioistuimen esittämiin kirjallisiin kysymyksiin.

Asian tarkastelu

Alustavat huomautukset

13. Ennakkoratkaisupyyntöön taustalla olevassa riita-asiassa on kyse sellaisten saatavien perimisestä oikeusteitse, jotka perintäyhtiö BFF on hankkinut 21 yhtiöltä ja jotka johtuvat siitä, että kyseessä oleva alueviranomaisen ei ole maksanut määräajassa korvausta näiden yhtiöiden kyseisen viranomaisen alaisille lääkärikeskuksille toimittamista tavaroista ja suorittamista palveluista.

14. Aluksi on selvitettävä, liittyykö tähän riita-asiaan direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuja kaupallisia toimia, joilla tarkoitetaan ”yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan”, ja näin ollen, kuuluuko tämä tilanne kyseisen direktiivin aineelliseen soveltamisalaan. Mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan mukaan direktiiviä sovelletaan ”kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin”.

15. Tältä osin voidaan esittää epäilyjä sillä perusteella, että kyseessä olevat saatavat eivät perustu alueviranomaisen ja BFF:n vaan alueviranomaisen ja niiden yhtiöiden, joilta BFF osti kyseiset saatavat, välisiin sopimussuhteisiin.

16. Korostan tältä osin, että kyseessä olevat saatavat koskevat korvauksia, jotka viranomaisen on jättänyt maksamatta vastikkeena yritysten (eli 21 saatavia siirtäneen yhtiön) toimittamista tavaroista ja suorittamista palveluista. Kyseiset saamiset johtuvat näin ollen direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetuista ”kaupallisista toimista”, ja BFF on hankkinut ne kaikkine niistä johtuvine oikeuksineen. Pääasian tilanne on näin ollen jatkoa alkuperäisille kaupallisille toimille. Tämän logiikan mukaan alkuperäisten velkojien saatavien siirtäminen perintäyhtiölle ei vaikuta siihen, sovelletaanko tätä direktiiviä aineellisesti kyseessä olevaan tilanteeseen.

17. Tämä tulkinta vahvistetaan tuomiossa IOS Finance⁹ ja tuomiossa RL,¹⁰ joissa direktiivin 2011/7 aineellinen soveltamisala määritetään laajasti siten, että sitä voidaan soveltaa kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin.

18. Näin ollen katson, että alueviranomaisen ja BFF:n välinen suhde kuuluu direktiivin 2011/7 aineelliseen soveltamisalaan.

⁹ Asiassa IOS Finance oli myös kyse siitä, että perintäyhtiö, jolle useat yhtiöt olivat siirtäneet saatavia, oli vaatinut useiden saatavien perimistä yhteisesti. Vaikka on totta, että unionin tuomioistuin ei tuomiossaan tutkinut kysymystä direktiivin 2011/7 aineellisesta sovellettavuudesta, se, että se vastaasi tämän direktiivin säännösten tulkintaa koskeviin ennakkoratkaisukysymyksiin, merkitsee, että se on katsonut kyseisen tapauksen kuuluneen direktiivin aineelliseen soveltamisalaan.

¹⁰ Tuomio RL (22 ja 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

19. Ensimmäisessä kysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele lähinnä, onko direktiivin 2011/7 6 artiklaa tulkittava siten, että 40 euron kiinteä vähimmäissumma, jonka tarkoituksena on korvata velkojalle perintäkulut, on maksettava kustakin vaatimuksessa asianmukaisesti yksilöidystä maksamattomasta laskusta, vai onko se maksettava kustakin hallinnollisesta tai tuomioistuimissa esitetystä vaatimuksesta riippumatta niiden laskujen määrästä, joiden maksamista vaaditaan.¹¹

20. Alueviranomainen väittää, että kyseisen direktiivin 6 artiklaa on tulkittava siten, että 40 euron suuruinen kiinteä summa on maksettava kutakin vaatimusta kohden riippumatta niiden laskujen määrästä, joiden maksamista vaaditaan. Espanjan hallitus väittää myös, että tämä kiinteä summa ei liity laskuihin vaan erääntyneiden summien perintäkuluihin. Komissio puolestaan katsoo, että mainittu kiinteä summa on maksettava kustakin laskusta (tai kaupallisesta toimesta), jota ei ole maksettu määräajassa.

21. Aluksi haluan muistuttaa, että direktiivin 2011/7 6 artiklan tarkoituksena on varmistaa vähimmäiskorvaus velkojalle aiheutuneista perintäkuluista silloin, kun viivästyskorko on maksettava kyseisen direktiivin nojalla joko sen 3 artiklan (yritysten väliset kaupalliset toimet) tai 4 artiklan (yritysten ja viranomaisten väliset kaupalliset toimet) mukaisesti. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy myös ilmi, että mainittu 6 artikla on saatettu osaksi lain nro 3/2004 8 §:llä, jossa on toistettu saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetty 40 euron summa.¹²

22. Kyseisten säännösten tulkinnasta on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on.¹³

23. Kyseisen säännöksen sanamuodon osalta on ensinnäkin korostettava, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan mukaan velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa. Mainitun 6 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava yhtäältä, että kyseinen kiinteä summa maksetaan automaattisesti, ilman että maksumuistutus on tarpeen,¹⁴ ja toisaalta, että se maksetaan korvauksena velkojan omista perintäkuluista. Saman artiklan 3 kohdassa säädetään vielä erityisesti, että velkojalla on oikeus saada velalliselta 40 euron kiinteän summan lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä, kuten menoista, jotka ovat aiheutuneet muun muassa lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.¹⁵

¹¹ Jos ensin mainittu tulkinta hyväksytään, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, edellyttääkö 40 euron maksaminen kustakin laskusta, että velkoja on ensin yksilöinyt nämä laskut kussakin vaatimuksessaan riippumatta siitä, onko ne esitetty hallinnollisessa menettelyssä vai hallintotuomioistuimissa, vai onko yhteinen ja yleinen vaatimus riittävä, jotta sen perusteella voidaan vaatia kyseiset 40 euroa kutakin laskua kohden.

¹² Siltä osin kuin on kyse yhdenmukaistamisen vähimmäistasosta jäsenvaltiot voivat edelleen vapaasti säätää yli 40 euron suuruisista ja siten velkojalle edullisemmista kiinteistä perintäkulujen korvaussummista (ks. direktiivin 2011/7 johdanto-osan 21 perustelukappale).

¹³ Ks. vastaavasti tuomio komissio v. Italia (39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹⁴ Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 16 perustelukappaleen mukaan ”direktiivillä ei saisi velvoittaa velkojia perimään viivästyskorkoa. Tässä direktiivissä olisi sallittava, että velkoja perii maksun viivästyessä viivästyskorkoa antamatta ennakoilmoitusta sopimuksen täyttämättä jättämisestä tai muuta vastaavaa ilmoitusta, jossa muistutetaan velallista hänen maksuvelvoitteestaan”.

¹⁵ Ks. tuomio Česká pojišťovna (18, 20 ja 21 kohta)

24. Tältä osin direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 ja 20 perustelukappaleista, joiden tarkoituksena on lähinnä perustella kyseisen direktiivin 6 artiklan sisältöä, yhdessä luettuina ilmenee, että kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä summa on vain osa ”velkojen – – [kohtuullisesta korvauksesta] viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista maksuviivästysten ehkäisemiseksi”. Kuten saman direktiivin johdanto-osan 19 perustelukappaleen toisessa virkkeessä todetaan, unionin lainsäätäjän säätämän kiinteän vähimmäissumman tarkoituksena on kattaa ”hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista”.

25. Unionin tuomioistuin on tältä osin täsmentänyt, että se, että direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 perustelukappaleessa todetaan, että direktiivissä olisi säädettävä kiinteästä vähimmäissummasta hallinnollisten kulujen ja maksuviivästyksistä aiheutuneiden yrityksen sisäisten kulujen korvaamiseksi, ei sulje pois myöskään sitä, että velkojalle voitaisiin myöntää kohtuullinen korvaus näistä kuluista, jos kiinteä vähimmäissumma on riittämätön. Kyseisen direktiivin johdanto-osan 20 perustelukappaleen mukaan velkojalla olisi kiinteän korvaussumman lisäksi oltava oikeus saada korvausta myös ”muista perintäkuluista”, jotka ovat aiheutuneet maksuviivästyksestä. Mainitun direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa viitataan nimenomaisesti näihin muihin perinnästä aiheutuviin lisäkuluihin. Unionin tuomioistuin on todennut, että ilmaisulla ”ylittävät tämän summan” unionin lainsäätäjä on halunnut korostaa, että myös 40 euroa ylittävistä perintäkuluista, olivatpa ne minkä laatuista hyvänsä, voidaan suorittaa kohtuullinen korvaus,¹⁶ koska kyse ei ole muunkaltaisista kuin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista perintäkuluista.¹⁷

26. Edellä esitetyn perusteella ja sen vuoksi, että 40 euron kiinteä summa on maksettava ”ilman että maksumuistutus [velalliselle] on tarpeen” ja että tarkoituksena on periä ”hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista”, mielestäni vaikuttaa selvältä, että kyseisen summan maksuvelvollisuus riippuu hallinnollisen tai tuomioistuimissa esitetyn vaatimuksen olemassaolosta.

27. Sitä, että kiinteä summa edellyttää tällaisen vaatimuksen esittämistä, ei kuitenkaan voida tulkita – kuten Espanjan hallitus pohjimmiltaan tekee – siten, että se on maksettava pikemmin velallista kuin laskua kohti, joten 40 euron kiinteämääräinen korvaus voi kumuloitua silloin, kun perimistä vaaditaan yhteisesti yhdeltä viranomaiselta.

28. Sanamuodon mukaisesti tulkittuna (hallinnollinen tai tuomioistuimissa esitetty) vaatimus velkojalle aiheutuneiden perintäkulujen korvaamiseksi edellyttää direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan ”maksuviivästystä”. Juuri maksuviivästys on nimittäin niiden kulujen laskentaperuste, joista velkojalle on maksettava korvaus. Tämä viivästys koskee kuitenkin kaupallisia toimia yksittäin tarkasteltuina. Tällaiset liiketoimet on välttämättä näytettävä toteen lähettämällä lasku (tai vastaava maksuvaatimus).¹⁸ Kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 18 perustelukappaleessa nimittäin muistutetaan, ”laskut toimivat maksuvaatimusten perusteena”, ja juuri laskun vastaanottaminen mahdollistaa maksuaikojen määrittämisen.¹⁹

¹⁶ Ks. tuomio Česká pojišťovna (22 kohta)

¹⁷ Ks. tuomio Česká pojišťovna (22 ja 23 kohta)

¹⁸ Ks. vastaavasti direktiivin 2011/7 2 artiklan 4 ja 8 alakohta.

¹⁹ Ks. tältä osin tämän ratkaisuehdotuksen 40 kohta.

29. Tästä seuraa, että direktiivin 2011/7 6 artiklan sanamuodossa edellytetään, että jokainen perintäkuluista maksettava korvaus liittyy väistämättä kuhunkin kaupalliseen toimeen ja näin ollen kuhunkin laskuun.

30. On toiseksi todettava, että tätä tulkintaa tukee kyseisen direktiivin 6 artiklan asiayhteys. Kuten tämän ratkaisuehdotuksen 21 kohdassa todettiin, oikeus vaatia kiinteän summan maksamista riippuu siitä, onko mainitun direktiivin 3 ja 4 artiklan nojalla maksettava viivästyskorkoa. Toisin sanoen velkoja voi vaatia viivästyskorkoa tietyn liiketoimen yhteydessä tapahtuneen maksamatta jättämisen vuoksi, joten jokainen liiketoimi (sellaisena kuin se näytetään toteen laskulla) oikeuttaa 40 euron kiinteään korvaukseen.

31. Katson kolmanneksi, että direktiivin 2011/7 6 artiklan sanamuodon mukainen ja asiayhteyteen perustuva tulkinta saavat tukea kyseiselle direktiiville ja kyseessä olevalle säännökselle asetetuista tavoitteista.

32. Direktiivin 2011/7 yleisestä tavoitteesta on nimittäin yhtäältä todettava, että kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, direktiivillä pyritään kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumiseen, ja tällainen viivästys on saman direktiivin 12 perustelukappaleen mukaan sopimusrikkomus, joka on tehty velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevaksi alhaisen tai puuttuvan viivästyskoron vuoksi.²⁰ Tästä seuraa, että mainitun direktiivin tavoitteena on velkojien tehokas suojeleminen maksuviivästyksiltä.²¹ Tällainen suojeleminen merkitsee, että velkojalle tarjotaan mahdollisimman kattava korvaus hänelle aiheutuneista perintäkuluista, jotta ehkäistään tällaisia maksuviivästyksiä.²² Pääasian tosiseikkojen osalta saman direktiivin 6 artiklan sellaisen tulkinnan, jonka mukaan 40 euron kiinteä summa on sidoksissa vaatimukseen ja maksetaan siis vain yhden kerran, voitaisiin kuitenkin katsoa olevan ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

33. Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 19 perustelukappaleesta ilmenee toisaalta selvästi, että direktiivin 6 artiklan tavoitteena on säätää ”kohtuullinen korvaus viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista *maksuviivästysten ehkäisemiseksi*”.²³ Kuten komissio väittää ja kuten pääasian yhteydessä vaadittavat summat osoittavat, maksamattomien saatavien perimisestä aiheutuvat kulut voivat muodostaa huomattavan osan talouden toimijan varoista, erityisesti jos kyse on pk-yrityksestä. Näin ollen kyseisen korvauksen yhdistäminen kuhunkin laskuun, jonka maksamista vaaditaan, koko saatavan sijasta lisää epäilemättä velkojan perittävässä olevan saatavan määrää ehkäisten näin maksuviivästyksiä ja edistäen tämän ratkaisuehdotuksen edellisessä kohdassa tarkoitettua direktiivin yleistavoitteen saavuttamista.

²⁰ Ks. tuomio Česká pojišťovna (25 kohta) ja tuomio IOS Finance (24 kohta).

²¹ Ks. tuomio Česká pojišťovna (26 kohta) ja tuomio Nemeč (50 kohta).

²² Ks. tuomio Česká pojišťovna (26 kohta).

²³ Kursivointi tässä.

34. Totean lopuksi, että tämä tulkinta on myös direktiivin 2011/7 6 artiklan syntyhistorian mukainen. Komission direktiiviehdotuksen perusteluissa nimittäin todettiin, että tämän säännöksen tavoite oli kaksinainen: yhtäältä velkojan oli näin saatava korvaus maksuviivästyksestä aiheutuneista sisäisistä hallinnollisista kuluista ja toisaalta kyseisellä toimenpiteellä oli tarkoitus olla ennalta ehkäisevä vaikutus velallisiin.²⁴

35. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että direktiivin 2011/7 6 artiklaa on tulkittava siten, että oikeus aiheutuneista perintäkuluista maksettavaan 40 euron (vähimmäis)korvaukseen (tai sitä vastaavaan korvaukseen) koskee kutakin laskua (tai kaupallista toimea), josta peritään viivästyskorkoa.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

36. Toisessa kysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2011/7 4 artikla, luettuna sen johdanto-osan 23 perustelukappaleen valossa, esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään yritysten ja viranomaisten välisten liiketoimien yhteydessä kaikissa tapauksissa ja kaikkia sopimuksia koskeva enintään 60 päivän maksuaika siten, että toimitettujen tavaroiden tai suoritettujen palvelujen hyväksymismenettelylle tai niiden sopimuksenmukaisuuden tarkistamiselle varataan ensin 30 päivää ja toiset 30 päivää varataan sovittuun hinnan tosiasialliselle maksamiselle.

37. Alueviranomaiset ja Espanjan hallitus väittävät lähinnä, että direktiivin 2011/7 4 artikla ei ole esteenä tällaiselle lainsäädännölle. Komissio on samaa mieltä tästä kannasta edellyttäen yhtäältä, että lisäajan käyttämisen ehtona on erityinen menettely toimitettujen tavaroiden tai suoritettujen palveluiden hyväksymistä tai niiden sopimuksenmukaisuuden tarkistamista varten (jäljempänä hyväksymismenettely), ja toisaalta, ettei sen vaikutuksena ole yleisen 30 päivän maksuvelvollisuuden kiertäminen.

38. On aluksi todettava, että direktiivin 2011/7 4 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaupallisissa toimissa, joissa velallinen on viranomaisen, velkojalla, joka on täyttänyt velvoitteensa eikä ole saanut erääntynyttä määrää ajoissa, on oikeus lakisääteiseen viivästyskorkoon ilman, että maksumuistutus on tarpeen, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä.²⁵ Kyseisen direktiivin 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että näissä samoissa kaupallisissa toimissa maksuaika ei ylitä 30:tä kalenteripäivää (jäljempänä yleinen määräaika) erityisesti i–iv alakohdassa luetelluista tosiasiallisista olosuhteista lukien. Mainitun direktiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat pidentää kyseistä määräaika enintään 60 kalenteripäivään siinä tarkoitettujen viranomaisten ja julkisten tahojen osalta.²⁶

²⁴ Ks. komission ehdotus direktiiviksi 2000/35 (uudelleenlaadittu toisinto) (KOM(2009) 126 lopullinen), 4 artikla. Periaatteesta, jonka mukaan maksamattomien määrien perintäkulojen korvaamiseksi on maksettava kiinteä summa, säädettiin komission alkuperäisen ehdotuksen 4 artiklassa (jonka otsikko oli ”Perintäkulojen korvaaminen”), johon kuitenkin sisältyi tiukempi velvoite. Tämän alkuperäisen säännöksen mukaan 40 euron kiinteä summa koski ainoastaan alle 1 000 euron velkoja. Sen sijaan komission ehdotuksen 4 artiklassa säädettiin 70 euron suuruisesta kiinteästä summasta 1 000–10 000 euron velkojen osalta ja lopuksi summasta, joka vastaa yhtä prosenttia määrästä, josta viivästyskorko tulee maksettavaksi, kun kyse on vähintään 10 000 euron velasta. Euroopan parlamentti ilmaisi haluavansa lieventää tämän alkuperäisen säännöksen ankaruutta ehdottamalla tarkistusta, jossa olennaisilta osin vahvistettiin perintäkulojen perintää varten kiinteä summa velallista eikä laskua kohti, mutta se peruutti myöhemmin kyseisen tarkistuksen (ks. komission ehdotuksesta 4.5.2010 laaditun mietinnön tarkistus nro 29) ja sopi Euroopan unionin neuvoston kanssa lähinnä siitä, että kyseiset kulut maksettaisiin kutakin laskua kohti.

²⁵ Ks. tuomio IOS Finance (27 kohta).

²⁶ Ks. tuomio komissio v. Italia (38 kohta).

39. Direktiivin 2011/7 4 artiklan 3 kohdan sanamuodon osalta muistutan yhtäältä unionin tuomioistuimen katsoneen, että kyseisessä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille täsmällinen velvollisuus huolehtia siitä, että niiden viranomaiset tosiasiallisesti noudattavat direktiivissä säädettyjä lakisäateisten korkojen maksuaikoja.²⁷

40. Tarkemmin sanottuna kyseisen säännöksen i–iv alakohdassa asetetaan maksuaika, joka ei ylitä 30:tä kalenteripäivää ja joka lasketaan tapauksen tosiseikkojen mukaan kolmesta eri päivästä eli

- siitä päivästä, jona velallinen on vastaanottanut laskun (tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen, jäljempänä yhdessä lasku) (i alakohta);
- tavaran tai palvelun vastaanottamis päivästä, mikäli laskun vastaanottamis päivästä ei ole varmuutta (ii alakohta) tai mikäli velallinen vastaanottaa laskun aiemmin kuin tavaran tai palvelun (iii alakohta); tai
- hyväksymis- tai tarkistus päivästä, mikäli laissa tai sopimuksessa määrätään hyväksymis- tai tarkistusmenettelystä tai mikäli velallinen vastaanottaa laskun ennen hyväksymistä tai tarkistusta tai hyväksymis- tai tarkistus päivänä (iv alakohta).

41. On toisaalta todettava, että unionin lainsäätävä on direktiivin 2011/7 4 artiklan 4 kohdan nojalla antanut jäsenvaltioille mahdollisuuden pidentää edellä mainittuja, kyseisen artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja määräaikoja enintään 60 päivään kahdessa tapauksessa eli silloin, kun kyseessä ovat viranomaiset, jotka harjoittavat luonteeltaan teollista tai kaupallista taloudellista toimintaa julkisena yrityksenä (a alakohta),²⁸ tai terveydenhuoltopalveluja tarjoavat julkiset tahot²⁹ (b alakohta), menettelyssä, jossa komissiolle on toimitettava kertomus tällaisesta pidennyksestä.

42. Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näyttää esittävän epäilyjä ainoastaan kansallisen lainsäädännön yhteensopivuudesta kyseisen direktiivin 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua hyväksymismenettelyä koskevien säännösten kanssa. Näin ollen sillä, että pääasia koskee lääkärikeskuksille tarjottuja palveluja, ei ole merkitystä nyt tehtävän tarkastelun kannalta sikäli, että kyseinen tuomioistuin ei ole osoittanut, että tämä seikka itsessään voisi johtaa kyseisen direktiivin 4 artiklan 4 kohdan b alakohdassa säädetyn enimmäismääräajan soveltamiseen. On siis tarkasteltava ainoastaan säännöksiä, jotka koskevat tämän saman direktiivin 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua hyväksymismenettelyä.

43. Tältä osin on ensinnäkin yhtäältä muistutettava, että tämän säännöksen mukaan maksuaika alkaa kulua hyväksymispäivästä vain, jos hyväksymismenettelystä on säädetty laissa tai määrätty sopimuksessa. Toisaalta direktiivin 2011/7 4 artiklan 5 kohdassa täsmennetään ensin mainitun säännöksen osalta, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että hyväksymismenettelyn enimmäiskesto ei ylitä 30:tä kalenteripäivää tavaran tai palvelun vastaanottamis päivästä lukien, ”jollei sopimuksessa ja mahdollisissa tarjousasiakirjoissa nimenomaisesti toisin sovita ja edellyttäen, ettei se ole velkojan kannalta selvästi kohtuutonta 7 artiklassa tarkoitettulla tavalla”.

²⁷ Tuomio komissio v. Italia (40, 43 ja 53 kohta). Tässä tuomiossa unionin tuomioistuin on lähinnä katsonut, että viranomaisten keskimääräinen 50 päivän maksuaika koko vuoden 2016 ajalta merkitsi direktiivin 2011/7 4 artiklassa säädettyjen maksuaikojen jatkuvaa ja järjestelmällistä ylittämistä ja kyseisen artiklan rikkomista (ks. tämän tuomion 16, 22, 57, 59, 62 ja 66 kohta).

²⁸ Ks. tältä osin direktiivin 2011/7 johdanto-osan 24 perustelukappale.

²⁹ Ks. tältä osin direktiivin 2011/7 johdanto-osan 25 perustelukappale.

Saman direktiivin johdanto-osan 26 perustelukappaleessa nimittäin todetaan, että ”hyväksymis- tai tarkistusmenettelyn enimmäiskesto ei kaupallisissa toimissa pääsääntöisesti ylitä 30:tä kalenteripäivää[, paitsi] erityisen monimutkaisissa sopimuksissa, kun asiasta sovitaan nimenomaisesti sopimuksessa ja mahdollisissa tarjousasiakirjoissa ja jos se ei ole velkojan kannalta selvästi kohtuutonta”.

44. Direktiivin 2011/7 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan iv alakohdasta ja 5 kohdasta yhdessä luettuina seuraa siis, että hyväksymismenettelyn yhteydessä maksuaika voi muodostua ensin enintään 30 päivän määräajasta hyväksymismenettelyä varten ja sen jälkeen enintään 30 päivän lisäajasta sovitun hinnan tosiasiallista maksamista varten. Vaikka näiden säännösten sanamuodosta ei nimenomaisesti ilmenekään, että maksuaika tulee tarkistusajan jälkeen, talous-, sopimus- ja budjettilogiikka edellyttää pääsääntöisesti, että maksu suoritetaan vasta, kun toimitetut tavarat tai suoritetut palvelut on hyväksytty.

45. On toiseksi todettava, että direktiivin 2011/7 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan iv alakohdan ja 5 kohdan mukaista yleistä 30 päivän määräaikaa ei pidennetä automaattisesti, eikä sen pidentämistä voida vahvistaa yleisesti. Enimmäismääräajan käyttäminen on nimittäin mahdollista vain silloin, kun näissä säännöksissä säädetyt edellytykset täyttyvät eli kun hyväksymismenettelystä säädetään laissa tai määrätään sopimuksessa.

46. Kyseisen direktiivin 4 artiklan 6 kohdassa säädetään nimittäin vastaavasti, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että sopimuksessa määrätty maksuaika ei ylitä 3 kohdassa säädettyä 30 päivän määräaikaa, ”*jollei sopimuksessa nimenomaisesti toisin sovita ja edellyttäen, että se on objektiivisesti perusteltua sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi*”.³⁰ On lisäksi niin, että tällaisessakaan tapauksessa ”maksuaika ei missään tapauksessa ylitä [60 kalenteripäivän enimmäismääräaikaa]”. Sellainen seikka, jolla voitaisiin objektiivisesti perustella tällainen määräajan pidentäminen hyväksymismenettelyn vuoksi, voisi olla esimerkiksi se, että sopimuksen täytäntöönpano vaikuttaa teknisesti erityisen monimutkaiselta.

47. Direktiivin 2011/7 4 artiklan 3, 5 ja 6 kohdasta yhdessä luettuina ilmenee siis, että yleisen määräajan pidentäminen 60 päivän enimmäismääräaikaan on poikkeuksellista. Kuten unionin tuomioistuin on suuren jaoston kokoonpanossa todennut, kyseisen direktiivin 4 artiklassa säädetään nimenomaisesti, että ”jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksuaika ei ylitä 30:tä päivää tai *tietyissä tapauksissa* enintään 60:tä päivää”.³¹

48. On kolmanneksi todettava, että tätä tulkintaa tukevat mainitussa direktiivissä asetetut tavoitteet.³² Unionin tuomioistuin on jo todennut direktiivin 2011/7 johdanto-osan 3, 9 ja 23 perustelukappaleesta yhdessä luettuina ilmenevän, että yrityksille huomattavia määriä maksuja suorittavien viranomaisten tulolähteet ovat varmempia, ennustettavampia ja jatkuvampia kuin yksityisillä yrityksillä, että ne voivat saada rahoitusta edullisemmilla ehdoilla kuin yritykset ja että niiden tavoitteiden saavuttaminen ei ole samassa määrin sidoksissa vakaiden kauppasuhteiden rakentamiseen kuin yrityksillä. Kyseisten viranomaisten maksuviivästykset aiheuttavat kuitenkin näille yrityksille perusteettomia kustannuksia heikentämällä niiden maksuvalmiutta ja tekemällä niiden varainhoidosta monimutkaisempaa. Nämä maksuviivästykset vaikuttavat myös yritysten kilpailukykyyn ja kannattavuuteen, koska yritysten on maksuviivästyksen takia hankittava ulkoista rahoitusta.³³

³⁰ Kursivointi tässä.

³¹ Tuomio komissio v. Italia (44 kohta). Kursivointi tässä.

³² Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 1 kohta.

³³ Tuomio komissio v. Italia (46 kohta).

49. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin perustellusti toteaa, direktiivin 2011/7 johdanto-osan 23 perustelukappaleessa vahvistetaan, että 60 päivän määräaika koskeva säännös ei ole yleissäännös vaan rajoittuu selvästi tilanteisiin, joissa se on objektiivisesti perusteltavissa joko kyseisen direktiivin 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan iv alakohdan tai kyseisen artiklan 4 kohdan nojalla. Johdanto-osan kyseisen 23 perustelukappaleen mukaan ”tavaroihin ja palveluihin liittyvät viranomaisten pitkät maksuajat ja maksuviivästykset aiheuttavat perusteettomia kustannuksia yrityksille. Sen vuoksi olisi otettava käyttöön erityissäännöt, jotka koskevat yritysten viranomaisille toimittamiin tavaroihin tai suorittamiin palveluihin liittyviä kaupallisia toimia ja joissa olisi määrättävä erityisesti, että maksuajat eivät yleensä saa ylittää 30:tä kalenteripäivää, *jollei sopimuksessa nimenomaisesti toisin sovita ja edellyttäen, että se on objektiivisesti perusteltua sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi, eivätkä ne missään tapauksessa saa ylittää 60:tä kalenteripäivää*” (kursivointi tässä).

50. Näin ollen siitä, että jäsenvaltio käyttää mahdollisuutta säätää maksettavia määriä koskevasta 30 kalenteripäivän lisämääräajasta muissa kuin direktiivin 2011/7 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa,³⁴ on nimenomaisesti määrättävä sopimuksessa, ja sen on oltava objektiivisesti perusteltua sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi.

51. On siis selvitettävä, onko kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään kaikissa tapauksissa ja kaikkia sopimuksia koskeva 60 päivän maksuaika, direktiivin 2011/7 4 artiklan mukainen.

52. Tältä osin on todettava, että unionin tuomioistuimen tehtävänä ennakkoratkaisumenettelyssä ei ole lausua kansallisten säännösten tulkinnasta eikä antaa ratkaisua siitä, onko ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tulkinnut näitä säännöksiä oikein. Ainoastaan kansallisilla tuomioistuimilla on näet toimivalta lausua kansallisen oikeuden tulkinnasta.³⁵ Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis arvioitava kaikkien kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvien merkityksellisten seikkojen valossa, onko kansallisen oikeuden säännöksissä perusteltu riittävällä tavalla tarvetta käyttää hyväksymismenettelyä, sen välttämiseksi, ettei yleinen oikeusperiaate mahdollista yleisen 30 päivän maksuvelvollisuuden kiertämistä.

53. Tässä tapauksessa totean kuitenkin, että kansallinen tuomioistuin ei mainitse mitään Espanjan oikeuden säännöstä, joka koskisi nimenomaisesti hyväksymismenettelyä, eikä erityistä syytä, jolla perusteltaisiin objektiivisesti 30 päivän lisämaksuajan tarpeellisuus. Nähdäkseni myöskään pelkästään tämän menettelyn mainitseminen kansallisessa lainsäädännössä ei riitä täyttämään kyseisen 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan iv alakohdassa säädettyä vaatimusta. Tällaisen kansallisen oikeuden säännöksen vaikutuksena voisi nimittäin olla direktiivissä 2011/7 säädetyn yleisen 30 päivän maksuvelvollisuuden kiertäminen ja direktiivin tehokkaan vaikutuksen heikentäminen.

54. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että direktiivin 2011/7 4 artikla ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään yritysten ja viranomaisten välisten liiketoimien yhteydessä enintään 60 päivän maksuaika siten, että toimitettujen tavaroiden tai suoritettujen palvelujen hyväksymismenettelylle tai sopimuksenmukaisuuden tarkistamiselle varataan ensin 30 päivää ja toiset 30 päivää varataan sovittuun hinnan tosiasialliselle maksamiselle, edellyttäen, että lisämääräajan käytön edellytyksenä on nimenomaisesti laissa säädetty tai sopimuksessa määrätty erityinen hyväksymis- tai tarkistusmenettely ja että lisämääräajan käyttäminen on objektiivisesti perusteltua kyseessä olevan sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi.

³⁴ Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 38 ja 42 kohta.

³⁵ Ks. vastaavasti tuomio IOS Finance (21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

55. Kolmannessa kysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo lähinnä, onko direktiivin 2011/7 2 artiklan 8 alakohtaa tulkittava siten, että siinä määriteltyyn ”eräntyneeseen määrään” sisältyy laskun kokonaismäärän perusteella – toisin sanoen suoritettu palvelusta maksettava arvonlisävero mukaan luettuna – laskettu viivästyskorro, ja toisaalta, onko tässä tarkoituksessa merkityksellistä tehdä ero sen ajankohdan mukaan, jolloin velkoja on maksanut ennakkona kyseisen määrän valtiolle.

56. Alueviranomaisen ja Espanjan hallitus väittävät lähinnä, että arvonlisäveron sisällyttäminen viivästyskorrojen laskentaperusteeseen on sallittua vain, jos velkoja osoittaa maksaneensa kyseisen summan valtiolle. Komissio puolestaan katsoo, että arvonlisävero on sisällytettävä viivästyskorrojen laskentaperusteena käytettävään määrään riippumatta siitä, onko arvonlisäveron maksaminen tapahtunut ennakkona vai porrastetusti vai onko sen maksamista lykätty.

57. Totean tältä osin, että direktiivin 2011/7 2 artiklan 8 alakohdassa esitetyn määritelmän mukaan ”eräntyneen määrän” käsitteellä tarkoitetaan ”pääomaa, joka olisi pitänyt maksaa sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa ja *johon sisältyvät* laskussa tai vastaavassa maksuvaatimuksessa eriteltyt sovellettavat *verot*, tullit tai maksut”.³⁶ Huomautan lisäksi, että yritysten ja viranomaisten välisissä kaupallisissa toimissa kyseisen direktiivin 4 artiklassa säädetyt viivästyskorot tulevat maksettaviksi kyseisen artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täytyessä eli kun velkoja on täyttänyt sopimukseen ja lakiin perustuvat velvoitteensa eikä ole saanut eräntyntä määrää ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä.

58. Kyseisten säännösten sanamuodosta ilmenee, että käytettäessä ilmaisua ”johon sisältyvät verot” täsmentämättä sitä enempää tältä osin direktiivin 2011/7 2 artiklan 8 alakohdassa tarkoitettuun ”eräntyneeseen määrään” on välttämättä sisällytettävä arvonlisävero ja a fortiori että unionin lainsäätaja ei ole halunnut tehdä eroa sen mukaan, onko velkoja maksanut arvonlisäveron ennakkona valtiolle vai ei. Kyseisen säännöksen sanamuodon tarkastelun perusteella voidaan siis todeta, että ”eräntyneen määrän” käsitteeseen sisältyy laskussa tai vastaavassa maksuvaatimuksessa esitetty sovellettavan arvonlisäveron määrä riippumatta siitä, onko velkoja maksanut kyseisen määrän ennakkona valtiolle vai ei.

59. Tämä päätelmä käy ilmi myös asiayhteyden perustuvasta tulkinnasta, koska missään direktiivin 2011/7 säännöksessä ei säädeta viivästyskorrojen laskemista koskevista poikkeuksista tai erityissäännöistä maksuviivästysten osalta. Direktiivin 2 artiklan 5 alakohdassa nimittäin määritellään ”viivästyskorro” tarkoittavan vain ”lakisääteistä viivästyskorroa tai yritysten välillä sovitua korroa, jollei 7 artiklasta muuta johdu”, eikä siinä viitata lainkaan arvonlisäveroon. Päätelen tästä, että viivästyskorro lasketaan arvonlisäveron maksutavasta tai -ajankohdasta riippumatta.

60. Mielestäni on kuitenkin hyödyllistä täsmentää, että vaikka viivästyskorro on laskettava laskun arvonlisäverollisen kokonaissumman perusteella, varsinaiset viivästyskorot eivät ole arvonlisäveron alaisia. Toisin sanoen ne eivät kuulu arvonlisäveron perusteeseen, koska ne eivät ole vastike toimitetuista tavaroista tai suoritetuista palveluista, vaan ne on tarkoitettu pelkästään korvaukseksi.

³⁶ Kursivointi tässä.

61. Huomautan tältä osin ylimääräisenä perusteluna, että direktiivin 2006/112/EY³⁷ 63 artiklassa säädetään muun muassa, että verosaatava syntyy, kun tavara luovutetaan tai palvelu suoritetaan. Kyseisen direktiivin 66 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin poiketa 63 artiklan yleissäännöstä lykkäämällä arvonlisäverosaatavan syntymisajankohtaa muun muassa siihen ajankohtaan, jolloin asiakas suorittaa maksun. Tällaisessa tapauksessa seurauksena on, että velkojan ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa valtiolle, koska arvonlisävero ei ole ”erääntynyt”, koska velallinen ei ole maksanut sitä. Tällöin viivästyskorot eivät saa sisältyä arvonlisäveron määrään, koska kyseessä eivät ole direktiivin 2011/7 2 artiklan 8 alakohdassa tarkoitettut erääntyneet ”verot”.

62. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että direktiivin 2011/7 2 artiklan 8 alakohtaa on tulkittava siten, että ”erääntynyt määrä” sisältää laskun arvonlisäverollisen kokonaismäärän perusteella lasketut viivästyskorot riippumatta siitä, onko velkoja maksanut ennakkoon tämän veron valtiolle.

Ratkaisuehdotus

63. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolidin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 6 artiklaa on tulkittava siten, että oikeus aiheutuneista perintäkuluista maksettavaan 40 euron (vähimmäis)korvaukseen (tai sitä vastaavaan korvaukseen) koskee kutakin laskua (tai kaupallista toimea), josta peritään viivästyskorkoa.
- 2) Direktiivin 2011/7 4 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään yritysten ja viranomaisten välisten liiketoimien yhteydessä enintään 60 päivän maksuaika siten, että toimitettujen tavaroiden tai suoritettujen palvelujen hyväksymismenettelylle tai sopimuksenmukaisuuden tarkistamiselle varataan ensin 30 päivää ja toiset 30 päivää varataan sovitun hinnan tosiasialliselle maksamiselle, edellyttäen, että lisämääräajan käytön edellytyksenä on nimenomaisesti laissa säädetty tai sopimuksessa määrätty erityinen hyväksymis- tai tarkistusmenettely ja että lisämääräajan käyttäminen on objektiivisesti perusteltua kyseessä olevan sopimuksen erityisluonteen tai -piirteiden vuoksi.
- 3) Direktiivin 2011/7 2 artiklan 8 alakohtaa on tulkittava siten, että ”erääntynyt määrä” sisältää laskun arvonlisäverollisen kokonaismäärän perusteella lasketut viivästyskorot riippumatta siitä, onko velkoja maksanut ennakkoon tämän veron valtiolle.

³⁷ Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY (EUVL 2006, L 347, s. 1).